
עמי רביב:
חדר בריחה
עמי ראפף:
غرفة هروب

עמי רביב: חדר בריחה

אירנה גורדון

ב"חדר בריחה" – מיצב שהקים עמי רביב (נ' 1975) בהמשך לחקירתו את נושא התנועה, הזמן והמרחב של הגוף ומגבלותיו הפיזיות והמטפוריות – מוצגות עבודות חדשות לצד עבודות מוקדמות של האמן: אובייקט דמוי דלת מסתובבת שחוסם את שדה-הראייה, פסל דלתיים שכמו עומדות על בלימה שמסדרן בית-חולים מהדהד בו, וצורות גאומטריות שמזכירות אלונקות או מגבות. העבודות יוצרות נופים מוכרים חרים גם יחד, חמקמקים או מופשטים; משרטטות מפות טופוגרפיות של נופים דמיוניים ובה-בעת הן גם אינטימיות מאוד: נובעות מן הגוף האנושי, יוצקות אותו מחדש, ומזכירות שמידותיו – הרגל והאמה – הן המידות שמושגי המדידה והמיפוי נגזרו מהן.

עבודות אחדות נוצרו בעבודת מפסלת בעץ תעשייתי, שרביב בנה ועטף מחדש בלינולאום, לפי הטבעת גופו המוטל על פני השטח. את רישום הגוף הוא צבע בצבעים מונוכרומטיים, ובאחרונה – בצבעים זוהרים, שמזכירים את לוח הצבעים של סריקות גוף דיגיטליות. הצללים שמטילים מבנים תלת-ממדיים אלה מעשירים את גוני העבודות ואת עומקן. נקודת המוצא של כמה מן העבודות המוקדמות יותר הן תצוגות דיגיטליות של גרפים ומוניטורים הממפים את פעולות הגוף. קבוצת עבודות נוספת מורכבת ממעין תיבות שמונחות זו על זו בצורת צלבים. צביעתן בפסים שחורים כנגד משטחים אחידים של כחול ולבן הופכת אותן לדימויים טעונים של אלונקות, מגבות בית-חולים, טליתות ותכריכים.

בספרם "מהי פילוסופיה" כותבים הפילוסוף ז'יל דלו והפסיכואנליטיקן פליקס גואטארי על התמודדותה של האמנות (לצד הפילוסופיה והמדע) עם הכאוס חסר הכוונה או עם האינסוף. האמנות, הם טוענים, שייכת לתחום התחושה –

ورشات الفنانين، القدس
شارع هاؤمان 26، طابق 4،
تليپوت، القدس، 9342180

هاتف: 02-6797508
ساعات الدوام:
الاثنين 10:00-16:00
الأربعاء 10:00-16:00
الخميس 12:00-20:00
الجمعة 10:00-14:00
وبالتنسيق المسبق

artiststudiosjlm.org

סדנאות האמנים, ירושלים
רח' האומן 26, קומה 4,
תלפיות, ירושלים 9342180

טל': 02-6797508
שעות פתיחה:
יום ב' 10:00-16:00
יום ד' 10:00-16:00
יום ה' 12:00-20:00
יום ו' 10:00-14:00
ובתיאום מראש

artiststudiosjlm.org

לנתפס ולמורגש. האמן הפועל במישור האסתטי יוצר בחומר את התחושה, את הנתפסים והמורגשים, ואלה עומדים כהוויות עצמאיות. בין החומר ובין המישור האסתטי מתווכים דימויים וצורות. באמנות המופשטת והמינימליסטית, המישור ריק מדימוי, והתחושה נוצרת מחלוקות וממפגשים דינמיים בתוכו. דלז וגואטארי מדמים את התהליך הזה לתהליך שמתחולל בטריטוריות של בעלי-חיים. בתחילה תפקידה של הטריטוריה הוא פונקציונלי, ועם הזמן "הטריטוריה מחייבת את הופעתן של איכויות מוחשיות טהורות, של מוחשים החדלים להיות פונקציונליים בלבד והופכים למאפייני ביטוי, ובתוך כך מאפשרים לפונקציות להשתנות [...] הופעה זו היא כבר אמנות, לא רק בטיפול בחומרים חיצוניים, אלא גם בתנוחותיו ובצבעיו של הגוף, בשירים ובזעקות המסמנים את הטריטוריה"¹.

הופעתן של איכויות אלה באה לידי ביטוי ביצירתו של רביב במתח וביחסי הגומלין בין ציור לפיסול, בין נוקשות לתנועה, בין צבעוניות תעשייתית לפלטת צבעים חומרית, בין מינימליזם לפיסול פרפורמטיווי, בין רדי-מייד להמשגה, ובין חומרים תעשייתיים וצורות יום-יומיות, כגון דלתות ומכשירים, לקומפוזיציות מופשטות. ואולם, מעל הכול אמנותו מבטאת מתח בין הסדר, הארגון והלוגיקה של השפה הצורנית ובין ביטוייה הסימבוליים, האקספרסיוויים והסובייקטיוויים. מוקד המתח הוא בגוף: במישורים שהוא חוצה ומפגיש, בעקבותיו, בהטבעותיו, באופן תנועתו בחלל ובנקודות ההשקה שלו עמו. זהו גוף משתוקק, חי ופועל, שרואה נופים ודמיונות, אך בו-בזמן הוא גם גוף מוגבל, שזמנו קצוב, המוות והחידלון טבועים בו, וסופו שהוא מתפוגג ומה שנותר ממנו הם הסימנים שהשאיר אחריו.

"חדר בריחה" הוא במקורו שם של משחקי מחשב שהתגלגל למשחקים בעולם הממשי: קבוצת אנשים נכנסת לחלל סגור, ותחת עלילת מסגרת אחת פותרת חידות וממלאת משימות, במטרה לצאת מהחדר בתום שעה. במיצב של רביב החלל הוא מרחב של מצבי סף, שאין אפשרות להימלט ממנו, והוא קורא תיגר על מגבלות הגוף באמצעות שפת האמנות, התנועה, הצבע והצורה. פסליו יוצרים טופוגרפיה קלינית שחוזרת וחוסמת את המבט ואת התנועה. המיפוי הופך למטפורי - אמצעי למחשבה ופעולה ובו-בזמן כלי להפעלת כוח ושליטה; מימוש חזותי וחומרי של האפשרות לחירות המלווה באינסוף איומים חיצוניים

ופנימיים המגבילים אותה. אופיין המינימליסטי של העבודות מציב לפני המבקר נוף שסוגר עליו, שהגוף נוכח-נעדר בו, ובה-בעת מקום ביניים, מרחב ריק מדימויים, שהזמן והחלל מאבדים בו את משמעותם וכולו תחושה של חלום ואימה גם יחד. המעבר דרך הטריטוריה כדי ליצור דה-טריטוריאליזציה, דרך הבית כדי להגיע ליקום, דרך הביתי כדי להגיע אל הלא ביתי, ו"דרך הסופי כדי לשוב ולמצוא, לשוב ולהעניק, את האינסופי"², כדברי דלז וגואטארי - הוא מותר האמנות.

1. ז'יל דלז ופליקס גואטרי, מהי פילוסופיה?, מצרפתית: אבנר להב, הוצאת רסלינג, תל-אביב 2008, עמ' 202.
2. שם. עמ' 205, 215.

عامي رفيف: غرفة هروب

إيرنا جوردون

المفهوم والمحسوس. الفنان الذي يعمل على الصعيد الشكلي يخلق بالمادة الشعور، الأمور المفهومة والمحسوسة، وتقف تلك كيانات مستقلة. تتوسط المادة والسطح أشكال وصور. ففي الفن التجريدي والمبسط، السطح خالي من الشكل، ويُخلق الشعور من التقسيمات واللقاءات الديناميكية داخله. يشبه ديلز وجواتاري هذه العملية بالعملية الناشئة في مناطق الحيوانات. في البداية تكون وظيفة المنطقة وظيفية، ومع الوقت "تُلزم المنطقة ظهور صفات محسوسة ظاهرة، لمحسوسيات تتوقف عن كونها وظيفية فقط لتتحول لمميزات تعبير، ومن خلال ذلك تمكن الوظائف من التغيّر [...] هذا الظهور يصبح فناً، ليس فقط عبر علاج المواد الخارجية، بل أيضاً بوضعيات وألوان الجسم، في الأغاني والصرخات التي تحدّد المنطقة"¹.

يُعبّر عن ظهور هذه المزايا في أعمال رفيف في التوتر الناتج بين الرسم والنحت، بين الصلابة والحركة، بين التلون الصناعي وسطح الألوان المادي، بين التبسيط والنحت الأدائي، بين الريدي-ميد والتصوير، بين المواد الصناعية والأشكال اليومية، مثل الأبواب والأجهزة، والتشكيلات المجردة. لكن، وقبل كل شيء، يعكس منه التوتر بين النظام، التنظيم ومنطق اللغة الشكلية والتعابير الرمزية، المعبرة والذاتية. مصدر التوتر هو الجسد: في السهول التي يعبرها ويجمع بينها، في أعقابه، بصماته، في حركته في الفضاء، ونقاط ملامسته لها. إنه جسد متعطش، حي وفاعل، يشاهد المناظر والخيالات، ولكنه في ذات الوقت جسد مكبل، زمنه محدد، الموت والفناء مغروسين فيه، ونهايته بكونه يتلاشى وما يتبقى منه هو العلامات التي أبقاها خلفه.

"غرفة هروب" هو بالأساس أسم للعبة حاسوب، تدرجت لتصبح ألعاب في العالم الحقيقي: مجموعة أشخاص تدخل الحيز المغلق، تحت واحدة التشهير إطار حل الألباز وتلعب المهام من أجل مغادرة القاعة في نهاية الساعة. في منشأة رفيف لا سبيل للفرار والحيز هو عبارة عن فضاء من الحالات الحدودية، وهو يرفض القيود المفروضة على الجسم من خلال لغة الفن، الحركة، اللون والشكل.. تشكل الأجسام تضاريس عيادية تحجب النظرة والحركة. يصبح التعيين مجازاً – وسيلة للفكر والتحرك وفي ذات الوقت

في "غرفة هروب" – وهي منشأة أقامها عامي رفيف (مواليد 1975) كتتمة لبحثه موضوع الحركة، الوقت وحيز الجسد ومحدودياتها الحركية والاستعارية- تعرض أعمال جديدة وسابقة للفنان: جسم يشبه الباب المتحرك الذي يحجب مجال الرؤية، بوابة مقلدة تشير لممر في مستشفى، أشكال هندسية تذكر بحمالات إسعاف أو مناشف. تخلق جميعها مناظر معهودة وغريبة في آن، متملصة أو مجردة؛ تخط خرائط طوبوجرافية لمناظر طبيعية متخيلة. في ذات الوقت الأعمال حميمية جداً: تنبثق من الجسم البشري، تصقله من جديد، وتذكر بأن مقاساته –القدم والساعد- هي المقاسات التي اجتازت منها مصطلحات القياس.

شكلت بعض الأعمال من خلال النحت على الخشب الصناعي، والذي بناه رفيف ولفه باللينثوم، وفق رسم لجسمه الملقى على الأرض. وقد لون رسم الجسم بألوان أحادية اللون، ومؤخراً - بألوان متوهجة، تذكرنا بلوحة الألوان الرقمية لمسح الجسم. تثرى الظلال التي تلقي بها المباني ثلاثية الأبعاد هذه تنويعات الأعمال وعمقها. نقطة الانطلاق لبعض الأعمال السابقة هي العروض الرقمية للرسم البيانية والشاشات التي ترصد وظائف الجسم. مجموعة أعمال أخرى مكونة من ما يشبه الصناديق الموضوعية واحدة على الأخرى بما يشبه الصليبان. إن دهنها بخطوط سوداء مقابل أسطح متجانسة من الأزرق والأبيض تحولها لأشكال مشحونة تشبه حمالات الجرحى، مناشف المستشفيات، الخرق والرقعات .

في كتابهم الفلسفة ما هي يكتب الفيلسوف جيل ديلز والمحلل النفسي فليكس جواتاري حول تعامل الفن (إلى جانب الفلسفة والعلم) مع الفوضى العارمة أو مع اللانهاية. الفن كما يدعون، ينتمى لمجال الإحساس،

وسيلة لممارسة السلطة والسيطرة، تحقيق مرثي ومادي لاحتمال الحرية ولانهاية التهديدات الخارجية والداخلية لتحديدها. إن الطبيعة التبسيطية للأعمال تضع أمام الزائر منظر يحاصره، يكون الجسد فيه حاضرا غائبا ، وفي ذات الوقت مكان بيني، فضاء خال من الأشكال، يفقد فيه الوقت والحيز معناهما، جله شعور دائم من الحلم والرعب في آن. العبور عبر الأرضي لخلق نزع للأرضية، عبر البيت لبلوغ الكون، عبر المنزلي لوصول الغريب، و"عبر النهائي للعودة وإيجاد، العودة ومنح اللانهائي"² ، كأقوال ديلز وجواتاري، إنه المسموح في الفن.

1. ז'יל דלז ופליקס גואטרי, מהי פילוסופיה?, מצרפתית: אבנר להב,

הוצאת רסלינג, תל-אביב 2008, עמ' 202.

2. שם. עמ' 205, 215.

Installation view

مظهر منشأة

מראה הצבה

white and blue, they become charged images of stretchers, hospital towels, *tallits* (prayer shawls), and shrouds.

In their book, *What is Philosophy?*, philosopher Gilles Deleuze and psychoanalyst Félix Guattari write about the way art (alongside philosophy and science) tackles the unfathomable chaos or the infinity. Art, they claim, belongs to the realm of sensation – of the perceived and the affected. The artist who works on the aesthetic plane creates in the material the sensation, the affected and the perceived, which constitute independent entities. The plane is empty of an image, and the sensation is created through the dynamic divisions and encounters in it. Deleuze and Guattari liken this process to one that takes place in the territory of animals. At first, the territory has a functional role, yet over time, “territory implies the emergence of pure sensory qualities, of sensibilia that cease to be merely functional and become expressive features, making possible a transformation of function [...] This emergence of pure sensory qualities is already art, not only in the treatment of external materials but in the body’s postures and colors, in the songs and cries that mark out the territory.”¹

These qualities are manifested in Raviv’s art through the tension and reciprocity between painting and sculpturing, between rigidity and movement, between industrial and material color palette, between Minimalism and performative sculpture, between ready-made and conceptualization, and between industrial materials and prosaic shapes like doors and devices, and abstract compositions. However, above all else, his art expresses tension between the order, organization, and logic of formal language and its symbolic, expressive, and subjective manifestations. The focus of this tension is located in the body: the planes it crosses and brings together with its traces, with its imprints, with the way it moves through the space

and the points of tangency between them. This is a craving, living, and active body, which sees landscapes and fantasies, but at the same time, this is also a limited body, whose time is finite, in which death and oblivion are imprinted, and is destined to fade away – all that is left of it are the markings it had left behind.

Escape Room was originally the name of computer games that evolved to real life games: a group of people enters a closed space, and in the framework of one storyline, solves riddles and completes tasks in the aim of exiting the room after one hour. In Raviv’s installation, the space is an endless expanse of liminal states that offers no escape route, and challenges the limitations of the body through the language of art, movement, color, and form. His sculptures create a clinical topography that time and again obstructs vision and movement. Mapping becomes metaphoric – a means for thought and action and at the same time a tool for exercising power and dominance; a visual and material realization of the possibility of freedom and countless external and internal threats to restrict it. The minimalist nature of the works sets before the viewer a landscape that encloses him, in which the body is both present and absent, and at the same time an intermediate space, a place that holds no images, where time and space lose meaning and is entirely a sensation of dream and dread. The passage through territory to create deterritorialization, through the house to reach the universe, through the domestic and the familiar to arrive at the uncanny and estranged, and “through the finite in order to rediscover, to restore the infinite,” in the words of Deleuze and Guattari – “is the peculiarity of art.”²

1. Gilles Deleuze and Félix Guattari, *What is Philosophy?*, translated by Hugh Tomlinson and Graham Burchell, Columbia University Press, 1994, pp. 183-184.
2. *Ibid.*, p. 197.

Art Cube Artists' Studios, Jerusalem
26 HaOman St., 4th floor,
Talpiot Industrial Zone

Tel: 02-6797508

Gallery hours:

Mon. 10:00–16:00

Wed. 10:00–16:00

Thurs. 12:00–20:00

Fri. 10:00–14:00

and upon request

artiststudiosjlm.org

Ami Raviv: Escape Room

Irena Gordon

Escape Room – an installation by Ami Raviv (b. 1975), extending his ongoing exploration of the body's movement, time, and space and its physical and metaphorical limitations – comprises new and earlier works by the artist: an object resembling a revolving door that obstructs the field of vision, a sculpture of doors that seem to hang by a thread, resonating a hospital-like corridor, geometrical forms reminiscent of stretchers or towels. The works form landscapes that are both recognizable and alien, elusive or abstract, delineating topographical maps of imaginary sceneries. At the same time, the works are also very intimate: they originate from the human body, recast it anew and remind us that its measures – foot and forearm – are the measurements from which mapping and measuring terms (foot and cubit) were derived.

Some of the works were chiseled in industrial wood, which Raviv had constructed and re-covered with linoleum, based on a drawing of his body laid on the surface. He painted the imprint of the body with monochromatic colors, and most recently – with neon colors, reminiscent of the palette of digital body scans. The shadows cast by these three-dimensional structures enrich the tones of the works and their depths. Some of the earlier pieces draw from digital displays of graphs and monitors that map the body's activity. Another group of works consists in boxes of sorts, laid on one another to form crosses. Painted in black stripes against uniform

---

Ami Raviv:
Escape Room
